

ביאור בדרך אפשר

1 שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי'.¹ וּמְדַיֵּק בְּזֶה וּשְׂוֹאֵל בְּפִסּוּק
 2 זֶה הַרְבִּי הַרְיִי' צ' בַּעַל הַגְּאוּלָּה שֶׁנֶּגְאָל מִמֵּאֲסָר בְּחַג הַגְּאוּלָּה וְ"בִי" ג' תְּמוּז
 3 בְּשַׁנַּת תְּרַפ"ז בְּמֵאֲמָרוֹ מֵאֲמַר חֲסִידוֹת עַל פִּסּוּק זֶה שֶׁאֲמַר לְפָנָי
 4 אֲרַבְעִים שָׁנָה, בְּיוֹם שֶׁבַת־קוֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת פִּינְחָס תְּרַפ"ז
 5 (בְּמֵאֲמָר הַשְּׂנִי² שֶׁאֲמָרוֹ הַרְבִּי
 6 הַרְיִי' צ' בַּעַל הַגְּאוּלָּה בְּסֵעוּדַת
 7 שֶׁבַת־קוֹדֶשׁ בְּסֵעוּדַת הוֹדָאָה³
 8 עַל גְּאוּלוֹתוֹ מִהֵמָּאֲסָר), דְּצָרִיף
 9 לְהִבִּין מַה שֶׁתּוֹב בְּפִסּוּק זֶה
 10 וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי', הֵינּוּ שֶׁעַל בְּנֵי
 11 יִשְׂרָאֵל לְבַרֵּךְ אֶת ה' הֲלֹא כָּל
 12 הַבְּרָכוֹת שֶׁבָּאוֹת לְעוֹלָם וְכָל
 13 הַהִמְשָׁכוֹת מִלְּמַעַל לַמַּטֵּה וְכָל
 14 הַגִּילויִים שֶׁל הָאוֹרוֹת הָאֱלוֹקִים
 15 הַנְּעֻלְמִים הֵם מִשֵּׁם הָהוֹי', מִיֵּד
 16 הַחֲסֵד, הַרְחֵמִים וְהַגִּילוי אִם־כֵּן
 17 מֵהוּ עֲנִין וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי',
 18 שֶׁצָּרִיכִים אֲנַחְנוּ לְבָרֵךְ אֶת שֵׁם
 19 הָהוֹי' וְהָרִי אֲדַרְבָּה הוֹי' הוּא הַמְקוֹר
 20 שֶׁל הַבְּרָכוֹת?
 21 וּנְקוּדַת הַבִּיאוֹר בְּזֶה, שֵׁישׁ
 22 שְׁתֵּי דְרוֹגוֹת בִּשְׁם הוֹי' הָהוֹי' דִּלְתַּמָּא
 23 הוֹי' שֶׁלְּמַטֵּה וְהָהוֹי' דִּלְעִילָא הוֹי'
 24 שֶׁלְּמַעַל, וְעַל זֶה נֶאֱמָר בְּפִסּוּק זֶה
 25 שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת
 26 הָהוֹי', שְׁעַל־יְדֵי הָעֲבוּדָה שֶׁל
 27 הָאָדָם ד' שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ
 28 שְׁתוּכְנָה יִתְבָּאֵר לְהִלּוֹן נַעֲשֶׂה הָעֲנִין
 29 ד' בְּרַכּוּ אֶת הָהוֹי', לְהַמְשִׁיף
 30 תּוֹסֶפֶת אֹר וְהַגִּילוי בְּהוֹי'
 31 דִּלְתַּמָּא וּלְפַעוּל הַתְּעוּלוֹת בְּדִרְגָּה
 32 הַתְּחַתּוּנָה שֶׁל שֵׁם הוֹי', וְאֵז בְּרַכְךָ
 33 וְתַהִיָּה תּוֹסֶפֶת בְּרַכָּה לְאָדָם מִמְקוֹר
 34 עַלִּין הָהוֹי'⁴ דִּלְעִילָא הַדְּרָגָה
 35 הַגְּבוּהָה שֶׁל שֵׁם הוֹי'. וְהַבְּרָכָה
 36 הִיא מְצִיּוֹן⁴, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּהֲמִשָּׁךְ
 37 לְפִסּוּק "שֵׁאוּ יְדֵיכֶם קוֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת
 38 הוֹי'") "וּבִרְכָךְ ה' מְצִיּוֹן" שְׁמַתְגַּלָּה
 39 וּבֵאֵה מִהַעֲלָם אֶל הַגִּילוי קְוֹדֶת
 40 הַנְּשָׁמָה, הַנְּקוּדָה הַעֲמוּקָה וְהַפְּנִימִית
 41 בִּיּוֹתֵר בְּנִשְׁמַת בְּחִינַת הַיְחִידָה שֶׁל

ביאור בדרך אפשר

הַנְּשָׁמָה שֵׁישׁ לֵה כְּמַה שְׁמוֹת וְהַשֵּׁם "יְחִידָה" מְתִיחֵס לְנְקוּדָה הַכִּי פְּנִימִית וְהַכִּי
 נְעֻלִית (כְּמִבּוֹאֵר בְּמֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת הַפּוֹתָחִים בְּפִסּוּק צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט
 תְּפָדָה ב' לְקוּטֵי תוֹרָה⁵ לְאֲדוּמָר הוֹזֵק וּבְכַמְהָ מְקוּמוֹת⁶ כִּי צַד
 בְּחִינַת "צִיּוֹן" מְתִיחֵס לְנְקוּדָה הַעֲמוּקָה וְהַפְּנִימִית שֶׁל הַנְּשָׁמָה "וְהִיא פְּנִימִית
 הַלְבִי". וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהָאָדָם פּוֹעֵל
 תּוֹסֶפֶת הַמְּשַׁכֵּת וְגִילוי אֹר אֱלוֹקֵי
 בְּעוֹלָם נְשַׁלְּמַת הַכּוֹנֵה
 הָאֱמִיתִית הַמְּטַרָה הַפְּנִימִית
 דְּעוֹשֶׂה שְׁמִים וְאֲרִיץ⁴, שֶׁל
 בְּרִיאַת הַשְּׁמִים וְהָאֲרִיץ, וְהֵינּוּ
 שִׁיְהִיָּה קִיּוּמָם שֶׁל שְׁמִים
 וְאֲרִיץ וְכַלּוֹת הַבְּרִיאָה עַל־יְדֵי
 קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמְצוֹת שְׁעַל־פִּי
 עֲבוּדָה שְׁבַלְב, עֲבוּדַת הַתְּפִילָה
 דְּאֵז כֹּאשֶׁר הַתּוֹרָה הַמְּצוּוֹת הֵם עִם
 עֲבוּדָה שְׁבַלְב (וְכַאֲמֹר, "צִיּוֹן" הִיא
 פְּנִימִית הַלְב) הוּא שְׁלֵמוֹת ג'
 הַעֲמוּדִים דְּתוֹרָה מְצוֹת
 וְעֲבוּדָה אֲשֶׁר עֲלִיהֶם הָעוֹלָם
 עוֹמֵד⁷ כְּדַבְּרֵי הַמְּשֻׁנָּה "עַל שְׁלוֹשָׁה
 דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה וְעַל
 הַעֲבוּדָה (תְּפִילָה) וְעַל גְּמִילוֹת חֲסִדִים
 (מְצוּוֹת).
 וַיֵּשׁ לְקָשֶׁר עֲנִין זֶה עִם פְּרֻשֶׁת
 הַשְּׁבוּעָה, פְּרֻשֶׁת פִּינְחָס, שְׁבָה
 נֶאֱמָר⁸ בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ
 תַּהֲיֶה לָכֶם גו' וְהַקְּרַבְתֶּם גו'
 פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד גו',
 כְּדֹאֵיתָא כְּפִי שְׁמוּבָא בְּגִמְרָא⁹
 פֶּר יְחִידֵי לְמָה, מְדוּעַ קָרְבַן
 הַמוֹסֵף שֶׁל יוֹם שְׁמִינִי עֲצַרְתָּ הוּא שֶׁל
 פֶּר אֶחָד כְּנֶגֶד עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
 אוֹמְרָה יְחִידָה בְּשׁוּנָה מְקַרְבְּנוֹת
 הַמוֹסֵף שֶׁל שְׁבַעַת יְמֵי חַג הַסּוּכוֹת
 שֶׁהֵם בִּיחַד שְׁבַעִים פְּרִים כְּנֶגֶד שְׁבַעִים
 אוֹמוֹת הָעוֹלָם. שְׁעֲנִין זֶה הַעֲבוּדָה
 שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הוּא "אוֹמְרָה יְחִידָה"
 קָשׁוּר עִם בְּחִינַת הַיְחִידָה

בס"ד. שבת פרשת פינחס, י"ד תמוז (מאמר ב), ה'תשכ"ז (הנחה בלתי מוגה)

שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי'.¹ וּמְדַיֵּק בְּזֶה
 בַּעַל הַגְּאוּלָּה בְּמֵאֲמָרוֹ לְפָנָי אֲרַבְעִים
 שָׁנָה, בְּיוֹם שֶׁבַת־קוֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת פִּינְחָס תְּרַפ"ז
 (בְּמֵאֲמָר הַשְּׂנִי² שֶׁאֲמָרוֹ בְּסֵעוּדַת שֶׁבַת־קוֹדֶשׁ
 בְּסֵעוּדַת הוֹדָאָה³), דְּצָרִיף לְהִבִּין מַה שֶׁתּוֹב
 וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי', הֲלֹא כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַהִמְשָׁכוֹת
 וְכָל הַגִּילויִים הֵם מִשֵּׁם הָהוֹי', אִם־כֵּן מֵהוּ עֲנִין
 וּבְרַכּוּ אֶת הָהוֹי', שֶׁצָּרִיכִים לְבָרֵךְ אֶת שֵׁם הָהוֹי'.
 וּנְקוּדַת הַבִּיאוֹר בְּזֶה, שֵׁישׁ הָהוֹי' דִּלְתַּמָּא וְהָהוֹי'
 דִּלְעִילָא, וְעַל זֶה נֶאֱמָר שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ
 אֶת הָהוֹי', שְׁעַל־יְדֵי הָעֲבוּדָה ד' שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ
 נַעֲשֶׂה הָעֲנִין ד' בְּרַכּוּ אֶת הָהוֹי', לְהַמְשִׁיף תּוֹסֶפֶת
 אֹר וְהַגִּילוי בְּהוֹי' דִּלְתַּמָּא, וְאֵז וּבְרַכְךָ הָהוֹי'⁴
 דִּלְעִילָא. וְהַבְּרָכָה הִיא מְצִיּוֹן⁴, שְׁמַתְגַּלָּה נְקוּדַת
 הַנְּשָׁמָה, בְּחִינַת הַיְחִידָה (כְּמִבּוֹאֵר בְּמֵאֲמָרֵי צִיּוֹן
 בְּמִשְׁפָּט תְּפָדָה ב' לְקוּטֵי תוֹרָה⁵ וּבְכַמְהָ
 מְקוּמוֹת⁶). וְעַל־יְדֵי־זֶה נְשַׁלְּמַת הַכּוֹנֵה הָאֱמִיתִית
 דְּעוֹשֶׂה שְׁמִים וְאֲרִיץ⁴, וְהֵינּוּ שִׁיְהִיָּה קִיּוּמָם שֶׁל
 שְׁמִים וְאֲרִיץ עַל־יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמְצוֹת שְׁעַל־
 פִּי עֲבוּדָה שְׁבַלְב, דְּאֵז הוּא שְׁלֵמוֹת ג' הַעֲמוּדִים
 דְּתוֹרָה מְצוֹת וְעֲבוּדָה אֲשֶׁר עֲלִיהֶם הָעוֹלָם
 עוֹמֵד⁷.

(1) תהלים קלד, ב. (2) סה"מ תרפ"ז ע' ריו ואילך. (3) ראה ספר השיחות תרפ"ז ע' 173. (4) תהלים שם, ג. (5) דברים א, ב ואילך. (6) ד"ה ציון במשפט תפדה תשט"ו (סה"מ תשט"ו ע' קצ ואילך). ובכ"מ. (7) אבות פ"א מ"ב - הפרק שלומדים ביום הש"ק זה. (8) פרשתנו כט, לה. (9) סוכה נה, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שבנשמה שהיא העומק והפנימיות של הנשמה, שְׁעֵנִינָהּ הוּא שְׁמִקְבֵּלֶת
 2 את החיות שלה ואת ההשפעה שלה מִבְּחִינַת יְחִיד¹⁰, דרגה גבוהה
 3 ועמוקה ביותר באלוקות שבה הקדוש ברוך הוא נקרא יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 4 שְׁזָהוּ עֵנִינָהּ שֶׁל בְּחִינַת צִיּוֹן, בחינת היחידה, עומק ופנימיות הנשמה
 5 כַּנ"ל.

6 (ב) וּמִמְשִׁיף הַרְבִּי הַרִּי"צ בעל
 7 הגאולה בַּמֶּאֱמָר הַנוֹכְחִי, וְלִהְבִּינ
 8 זֶה פְּעוּבָה ה' הַרוּחָנִית כַּנֶּפֶשׁ
 9 הָאָדָם בְּדַרְכֵי הָעֲבוּדָה בְּדֶרֶךְ
 10 הַחֲסִידוּת, הִנֵּה אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ
 11 ז"ל¹¹ שֶׁלש תְּכִיפּוֹת הֵן,
 12 בשלושה דברים מצינו שהם צריכים
 13 להיות תכופים וסמוכים זה לזה ללא
 14 הפסק ביניהם תִּיכָף לְסַמֵּיכָה
 15 שְׁחִיטָה שְׁחִיטַת הַקֶּרֶבֶן צְרִיכָה
 16 להיות מיד לאחר שסומכים עליו את
 17 הַיָּדִים, תִּיכָף לְנִטְיַלַת יָדַיִם
 18 בְּרִכָּה יֵשׁ לְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם מִיד
 19 לְאַחַר הַנְּטִילָה, תִּיכָף לְגֵאוּלָּה
 20 תְּפִלָּה יֵשׁ לְהַתְחִיל אֶת תְּפִילַת שְׁמוֹנֵה
 21 עֲשׂוּרָה מִיד לְאַחַר בְּרַכַּת "גַּאֵל יִשְׂרָאֵל"
 22 כו'. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי
 23 בּוֹן, כָּל מִי שֶׁהוּא תוֹכֵף
 24 סַמֵּיכָה לְשְׁחִיטָה, אֵין פֶּסוּל
 25 נוֹגֵעַ בְּאוֹתוֹ קֶרֶבֶן וּמוֹבְטַח לוֹ
 26 שֶׁקֶרְבָּנוֹ יִהְיֶה כָּשֵׁר וְכו'.

27 וּמִבְּאֵר הַרְבִּי הַרִּי"צ בעל הגאולה
 28 בַּמֶּאֱמָר הַנוֹכְחִי, שֶׁג' דְּבָרִים אֵלוֹ
 29 שְׁעִלֵּיהֶם נֶאֱמַר שֶׁהֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת
 30 סְמוּכִים זֶה לְזֶה, סַמֵּיכָה וְשְׁחִיטָה,
 31 נְטִילַת יָדַיִם וּבְרִכָּה, וּגְאוּלָּה
 32 וְתְּפִלָּה, הֵם הָעֲבוּדָה
 33 הָאֱמִיתִית וְהַפְּנִימִית כַּנ"ל
 34 הָעֵנִינִים, שְׁעִלֵּיהֶם הָעוֹלָם עוֹמֵד,
 35 כַּאֲמוֹר, עֲבוּדָה שְׁפֵלֶכּ זֶה
 36 תְּפִלָּה¹², קִיּוּם הַמְּצוֹת שֶׁהוּא
 37 עֵנִין גְּמִילוּת חֲסָדִים, וְלִימוּד
 38 הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֵנִין הַגְּאוּלָּה,
 39 כְּפִי שְׁמִמְשִׁיף לְבָאֵר
 40 בְּפֶרֶשְׁתִּיּוֹת.

41 יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִמָּה שֶׁנֶּצְטָוָה, שֶׁהֶקְבָּה אָמַר לוֹ וְסַמְכַתְּ אֶת יָדְךָ¹⁹, וְהוּא עֹשֶׂה בְּשִׁתֵּי יָדָיו, וְעֹשֶׂה כְּכִלֵּי מְלֵא

41 וּמִבְּאֵר בַּמֶּאֱמָר, שֶׁהַתְּחִלַּת הָעֲבוּדָה הַשְּׁלֵב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁלָּהּ הִיא
 42 עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה, דְּתְּפִלָּה הִיא תְּמוּנַת הַקֶּרְבָּנוֹת¹³, כְּדַבְּרוּ
 43 חַכְמֵינוּ ז"ל שֶׁחַכְמֵים תִּקְנוּ אֶת הַתְּפִילוֹת כְּנֶגֶד הַקֶּרְבָּנוֹת וְרֵאשִׁית הַהַתְּחִלָּה,
 44 הַשְּׁלֵב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל הָעֲבוּדָה בְּהִבָּאֵת הַקֶּרֶבֶן הוּא בְּסַמֵּיכָה¹⁴,
 45 דְּקִתִּיב¹⁵ שְׁכָתוּב (בְּתוֹרָה בְּסוּד
 46 הַקֶּרֶבֶת הַקֶּרְבָּנוֹת) וְסַמֵּךְ הַמְּבִיא אֶת
 47 הַקֶּרֶבֶן יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעוֹלָה
 48 וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו, דְּעַל-
 49 יָדֵי הַסַּמֵּיכָה הוּא הַרְצָאֵת
 50 הַקֶּרֶבֶן הַקֶּרֶבֶן נִהְיָ רְצוּי לִפְנֵי ה'.
 51 וְהָעֵנִין הַפְּנִימִי הַרוּחָנִי שֶׁל ה' סַמֵּיכָה
 52 עַל רֹאשׁ הַקֶּרֶבֶן הוּא, דְּהִנֵּה עֵנִין
 53 הַסַּמֵּיכָה הוּא בְּעֶשֶׂר אֲצָבָעוֹת
 54 הַיָּדַיִם שֶׁהֵם נִגְדַּע עֶשֶׂר
 55 סְפִירוֹת, כְּדֹאִיתָא בְּסַפֵּר
 56 יְצִירָה¹⁶ עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלֵי
 57 מָה מוֹפְשִׁטוֹת, לְלֵא מִהוֹת מוֹגֵדֵרָה,
 58 מְסַפֵּר עֶשֶׂר אֲצָבָעוֹת, וּבְכַבְרַת
 59 יַעֲקֹב אֵת בְּנֵי יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם
 60 כְּתִיב¹⁷ שֶׁכָּל אֵת יָדָיו וְשֵׁם אֶת
 61 יָד יְמִינוֹ עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם הַצְעִיר וְאֶת יָד
 62 שְׂמָאלוֹ עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר,
 63 וְאִיתָא בְּבַחֲיֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 64 חֲכָמָה עֵילָאָה פְּעוּלַת יַעֲקֹב לְבָרֵךְ
 65 אֶת בְּנֵי יוֹסֵף בְּשִׁתֵּי יָדָיו, הֵינּוּ בְּעֶשֶׂר
 66 הָאֲצָבָעוֹת שֶׁכְּנֻד עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת,
 67 קְשׁוּרָה בְּבַחֲנֵי חַכְמָה הַעֲלִיּוֹנָה,
 68 הַרְאֵשׁוֹנָה מִבֵּין עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת,
 69 לְהַמְשִׁיף מִשָּׁם מִהַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה
 70 מְקוֹר הַבְּרִכָּה. וְכֵן בִּיהוֹשֻׁעַ
 71 כְּתִיב (בְּפֶרֶשְׁתָּנוּ¹⁸ פִּרְשַׁת
 72 הַשְּׁבוּעַ, פִּרְשַׁת פִּינְחָס) וַיִּסְמָךְ
 73 מִשָּׁה אֶת יָדָיו עָלָיו עַל הַיּוֹשֻׁעַ
 74 וּמִינָה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת מְלֵא מְקוֹמוֹ
 75 כְּמִנְהֵיג עִם יִשְׂרָאֵל וַיִּכְפְּרוּשׁ
 76 רִשְׁיֵי שְׁמִשָּׁה עֹשֶׂה זֹאת בְּעֵינֵי
 77 יָפָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר הִרְבֵּה יוֹתֵר
 78 מִמָּה שֶׁנֶּצְטָוָה, שֶׁהֶקְבָּה
 79 אָמַר לוֹ וְסַמְכַתְּ אֶת יָדְךָ¹⁹, יָד

(10) ראה לקו"ת פ' ראה כה, א. סה"מ תרצ"ו ע' 57. וש"נ. (11) ירושלמי ברכות פ"א ה"א. (12) תענית ב, א. (13) ברכות כו, א-ב. (14) ראה גם סה"מ תרל"א ח"א ע' רכח ואילך. תרנ"ג ע' קפד ואילך. (15) ויקרא א, ד. (16) פ"א מ"ג. (17) ויחי מה, יד. (18) כז, כג. (19) שם, יח.

ביאור בדרך אפשר

1 אחת בלבד והוא משה רבנו עשה בשתי ידיו, וַעֲשָׂאוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ
 2 כְּכִלְי מַלְאֵא וְגִדְוֹשׁ, וּמְלֵאוּ חֻמְתּוֹ בְּעֵינַי יָפֵה], שְׁהוּא סְמִיכָה
 3 בשתי הידיים, עם עשר אצבעות, הַמְשַׁכָּה מִבְּחִינַת עֶשֶׂר סְפִירוֹת,
 4 שְׂרָאשִׁיתָן הוּא בְּחִינַת חֻמְתָּהּ הַסְפִירָה הָרִאשׁוֹנָה.
 5 וְכִמּוֹ כֵן יוֹבֵן עֵגֶן הַסְמִיכָה
 6 בשתי הידיים על הַקְרָבָן, 1 וְגִדְוֹשׁ, וּמְלֵאוּ חֻמְתּוֹ בְּעֵינַי יָפֵה], שְׁהוּא
 7 שְׁהָאֲדָם בְּגִימְטְרִיא מ"ה²⁰, 2 הַמְשַׁכָּה מִבְּחִינַת עֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׂרָאשִׁיתָן הוּא
 8 מִמְשִׁיף בְּחִינַת אֹר עֲלִיּוֹן עַל 3 בְּחִינַת חֻמְתָּהּ. וְכִמּוֹ כֵן יוֹבֵן עֵגֶן הַסְמִיכָה עַל
 9 הַבְּהֵמָה, בְּגִימְטְרִיא כ"ן²¹, 4 הַקְרָבָן, שְׁהָאֲדָם בְּגִימְטְרִיא מ"ה²⁰, מִמְשִׁיף
 10 בְּכַדֵי שְׁתוּכַל הַבְּהֵמָה לְהַתְעַלּוֹת 5 בְּחִינַת אֹר עֲלִיּוֹן עַל הַבְּהֵמָה, בְּגִימְטְרִיא כ"ן²¹,
 11 מְגַשְׁמִיט וְחוֹמְרִיּוֹת לְקְדוּשָׁה וְאִלוּקוֹת
 12 וְכוּ' וְעַל עֵינַיִם הַפְּנִימִי שֶׁל "מ"ה" 6
 13 וּב"ן²² מְבֹאֵר בְּחִסְדוֹת שְׁשֵׁם הו"י יְכוֹל 7
 14 לְהִיּוֹת נֹכַח בְּצוּרוֹת שְׁנוֹת שֶׁל 'מִלּוּי' 8
 15 וְכֹאשֶׁר שֵׁם הו"י נֹכַח בְּמִלּוּי אֶל־ף 9
 16 הֵינּוּ יו"ד, ה"א, ו"ו, ה"א, ה"ה הרי הוא 10
 17 עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא 45 וְנִקְרָא שֵׁם מ"ה,
 18 וְאִילוּ כֹּאשֶׁר הוּא נֹכַח בְּמִלּוּי ה' הֵינּוּ
 19 יו"ד, ה"ה, ו"ו, ה"ה - הרי הוא עוֹלָה
 20 בְּגִימְטְרִיא 52, וְנִקְרָא שֵׁם ב"ן. וְעוֹד
 21 מְבֹאֵר בְּחִסְדוֹת שְׁשֵׁם מ"ה מְבֹרָר
 22 (מְפָרֵד אֶת הַטּוֹב מִן הָרַע וּמַעֲלָה אֶת
 23 הַטּוֹב) בְּדֶרֶךְ הַמְשַׁכָּה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה
 24 וְשֵׁם ב"ן מְבֹרָר בְּדֶרֶךְ הָעֲלָאָה מִלְּמַטָּה
 25 לְמַעְלָה.
 26 ג) וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף (בְּמֵאמְרָה
 27 הַמּוֹסְרָה) בְּמִזְכָּר לְעִיל
 28 אִוְדוֹת הַסְמִיכָה שְׁסִמְךָ מִשֵּׁה
 29 אֶת יְהוֹשֻׁעַ, שְׁהִיְתָה בְּאוֹפֵן שְׁנַתָּן לֹא אֶת הַכֹּל בְּחִיּוֹ,
 30 שְׁנַתָּן לֹא מִשֵּׁה לְיְהוֹשֻׁעַ אֶת הַכֹּל
 31 בְּחִיּוֹ וְלֹא רַק בְּתוֹר נְתִיבַת כּוֹחַ עַל
 32 אַחֲרֵי מוֹתוֹ, שְׁעַל־דֶּרֶךְ־זֶה מְצִינּוּ
 33 גַּם אֲצֵל הַרְבֵּי הַרִי"צ בְּעַל
 34 הַגְּאוּלָּה, שְׁנִסְמְךָ לְנִשְׂיֵאוֹת
 35 בְּחִיּוֹ אֲבִיו, כ"ק אֲדַמּו"ר
 36 (מְהוֹרֵשׁ"ב) נִשְׁמְתוֹ־עֲדוֹן, שְׁנַתָּן
 37 לֹא אֶת הַכֹּל כֹּו' מִינָה אוֹתוֹ לְשׁוֹרָה
 38 שֶׁל תְּפִקִידִים בְּעֵינַיִם הַכֹּל וְנִתֵּן לֹא אֶת
 39 כֹּל הַכּוֹחוֹת הַרוּחָנִיִּים הַדְּרוּשִׁים לְנִשְׂיֵאוֹת. וְהָרִי זֶה עֵגֶן מִיּוֹחַד שְׁלֵא

ביאור בדרך אפשר

מְצִינּוּ דוּגְמָתוֹ אֲצֵל שְׁאָר רְבוּתֵינוּ נִשְׂיֵאֵינוּ, שְׁכוֹלֵם הֵם, כֹּלֶשׁוֹן
 הוֹוֵהר אֶתְפִּשְׁטוֹתָא דְמִשֵּׁה שְׁבִכְל דְרָא וְדָרָא²², הַתְּפִשְׁטוֹת
 (בְּמִבּוֹבֵן שֶׁל הַתְּגַלּוֹת וְהֵאֲרָה) שֶׁל מִשֵּׁה רְבִנוּ בְּכֹל דוֹר וְדוֹר, וּבִאֲפֵי אַחַד
 מְרִבּוּתֵינוּ נִשְׂיֵאֵינוּ לֹא הִיְתָה נְתִיבַת כֹּל הָעֵינַיִם לְנִשְׂיֵא הַבֵּא בְּחִי הַנְּשִׂא
 הַקּוֹדֵם הַחֵל מְהַבְעַל־שֵׁם־טוֹב,
 שְׁבִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה שְׁלֵאֲחֲרֵי
 הַסְתַּלְקוּתוֹ הָיָה בְּנוֹ רְבִי צְבִי
 מְמַלְא מְקוּמוֹ, וְרַק לְאַחֲרֵי־
 זֶה עָבְרָה הַנְּשִׂאוֹת לְהַרְב
 הַמְּגִיד²³ וּבְכֹל אוֹפֵן, בְּחִי הַבְּעַל־
 שֵׁם־טוֹב לֹא עָבְרוּ עֵינַיִם הַנְּשִׂאוֹת אֶל
 הַמְּגִיד [וְגַם אֲז, אֲפִילוּ אַחַר
 שֶׁהַנְּשִׂאוֹת כֵּן עָבְרוּ אֶל הַמְּגִיד הַנֶּה
 בְּמִשְׁךָ פְּמָה שְׁנַיִם הָיָה סְבוֹר
 בְּעַל ה'תּוֹלְדוֹת' רְבִי יַעֲקֹב יוֹסֵף
 מְפּוֹלְנָה, מְחַבֵּר הַסֵּפֶר "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב
 יוֹסֵף" שֶׁהִיא מְגִדוֹלִי תַלְמִידוֹ שֶׁל
 הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב שְׁעֵגֶן הַנְּשִׂאוֹת
 אֵינּוּ שְׁנֵף לְהַרְב הַמְּגִיד, פִּי
 אִם אֵלּוּ כו'²⁴], וְאִם־כֵּן אֵי־
 אֲפִשֶׁר לֹמַר שְׁבְּחִיּוֹ נִתֵּן
 הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב אֶת הַכֹּל
 לְאַחַד כֹּו' כִּי אִם כֵּן לֹא הִיָּה מְקוֹם
 לְמִלּוּי מְקוּמוֹ עַל יְדֵי בְנוֹ בְּמִשְׁךָ שְׁנָה,
 וְלֹא הִיָּה מְקוֹם לְסַבֵּרַת בְּעַל ה'תּוֹלְדוֹת'
 שֶׁהַנְּשִׂאוֹת לֹא שִׁיכַת לְמַגִּיד. וְעַל־
 דֶּרֶךְ־זֶה אֲצֵל הַרְב הַמְּגִיד,
 שְׁתִּיכְף לְאַחֲרֵי הַרִאשׁוֹן הַמְּגִיד
 הַסְתַּלְקוּתוֹ לֹא יָדְעוּ מִי
 מְמַלְא מְקוּמוֹ, שְׁהָרִי לְכֹל־
 לְרֹאשׁ הָיָה בְּנוֹ שֶׁל הַרְב
 הַמְּגִיד רְבִי אַבְרָהָם הַמְּלֵאךְ'
 שְׁבַתְחִילָה הָיָה מְמַלְא
 מְקוּמוֹ²⁵, וְהָיָה גַּם פְּמָה
 תְּלִמִידִים מִיּוֹחַדִּים, כְּמוֹ רְבִי מְנַחֵם מְעַנְדֵּל
 מְנַחֵם מְעַנְדֵּל מְהֵאֲרָאֲדָק
 כו'²⁶ וְהַנְּשִׂאוֹת לֹא עָבְרוּ מִיְדִית
 לְאַחַד מֵהֵם. וְכֵן אֲצֵל רְבִנוּ
 גַּם חֲסִידִים שְׁנִהְגוּ בְּנִשְׂיֵאוֹת,
 הָיָה גַּם חֲסִידִים שְׁנִהְגוּ בְּנִשְׂיֵאוֹת,

20 ראה עץ חיים שער יו"ד (שער התיקון) פ"ג. שער לח (שער לאה ורחל) פ"ב. ובכ"מ. 21 ראה ספר הליקוטים להאריז"ל שמיני יא, ב. 22 תקו"ז ת"ס (קיב, א. קיד, א). 23 ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 83 ואילך. "התמים" חוברת ב ע' 24 (עא, ב) ואילך. 24 ראה מגדל עז (כפר חב"ד, תש"מ) ע' קנב. ועוד. 25 ראה אגרות קודש אדה"ו ח"א ס"ע קצט ואילך. 26 ראה אגרות קודש שם ע' רא. בית רבי ח"א ספ"ד. רפ"ח. פכ"ה (סב, ב). שיחת יט כסלו תרצ"ג (לקו"ד ח"א ל, א). לקו"ש ח"ב ע' 459 ואילך. ועוד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כְּמוֹ הָרֵב הַצְדִּיק רַבִּי אֶהְרֶן מְסֻרָא שְׁעֵלַע, שְׁכַמָּה שְׁנִים
 2 לְאַחֲרֵי שְׁאֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי קִיבַל אֶת הַנְּשִׂאוֹת, נִהְגַּ רַבִּי
 3 אֶהְרֶן נְשִׂאוֹת בְּפָנָי עֲצָמוֹ²⁷, וְכִידוּעַ מְאָמַר רַבְּנֵי הַזִּקְנָן
 4 (אוֹדוֹת אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי וְרַבִּי אֶהְרֶן) עַל מַה שְׁאָמְרוּ
 5 עֲלֵיהֶם הַנְּאֻקָּבִים וְהַנְּעִימִים
 6 כו'²⁸ הָרִי שְׂגַם מִצַּד אֲדַמוּרֵי הַזִּקְנָן
 7 שֶׁבָנוּ אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי מִיֵּלָא אֵת
 8 מְקוֹמוֹ אַחֲרָיו, הִיָּה מְקוֹם לְהַשׁוּאָה בֵּין
 9 אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי וְרַבִּי אֶהְרֶן. וְאִם-כֵּן
 10 אֵי-אֶפְשָׁר לֹמַר שֶׁבְּחֵיָיו נִתַּן
 11 רַבִּינוּ הַזִּקְנָן אֶת הַכֹּל לְאַחַד.
 12 וְכֵן בְּנוֹגַע לְאֲדַמוּרֵי
 13 הָאֲמָצְעִי, שֶׁהָיָה בְּנוֹ וְחֲתָנּוּ,
 14 וּבַחֲתֻלָּה לֹא הִיָּה בְּרוּר לְחֻלוּטֵין מִי
 15 מִבֵּין הַשְּׁנַיִם יְהִיָּה מְמַלָּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
 16 אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי וְעַד כִּי כָךְ לֹא הִיָּה
 17 זֶה מוּבָן מֵאֵלּוּי מִי יֵמַלָּא אֵת מְקוֹמוֹ
 18 שְׁאֵפִילוֹ כְּמָה שְׁנִים לְאַחֲרֵי
 19 הַסְּתַלְקוֹת אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי הָיוּ צְרִיכִים לְהַפְצִיר
 20 הָיוּ צְרִיכִים לְהַפְצִיר בְּצִמְחָה
 21 צְדָקָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת
 22 הַנְּשִׂאוֹת²⁹ וְלִמְלָא אֵת מְקוֹמוֹ שֶׁל
 23 אֲדַמוּרֵי הָאֲמָצְעִי, וּבְקוּשֵׁי פְעֻלוֹ
 24 זֶה אִם קָאָם קָאָם הָאֵט מְעַן
 25 זִיף אוּיְסַגְעָבֵטְטֵן בְּקוּשֵׁי רַב פְּעֻלוֹ
 26 שִׁיִּסְכִּים לְהֵיעִנּוֹת (לְבַקְשָׁה). וְכֵן
 27 בְּנוֹגַע לְצִמְחָה צְדָקָה, שֶׁהָיָה לוֹ
 28 שֶׁשָּׂה בָּנִים וְכִידוּעַ גַּם
 29 הַפְּתָגָם הַמְקוּבָּל³⁰ שֶׁהִצְמִיחַ
 30 צְדָקָה הוּא סְפִירַת הַדַּעַת,
 31 מִפְּתָחָא דְכִלְיַל שִׁית³¹ לְשׁוֹן
 32 הוּוּהַר שְׂמַשְׁמַעוּ כִּי ה"מִפְּתָח", הַבְּסִיס
 33 וְהִיסוּד, שֶׁל שֵׁשֶׁת הַמִּידוֹת הַעִיקְרִיּוֹת
 34 (חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֵרֶת, נְצִיחָה, הוֹד, יִסוּד
 35 הוּא כּוֹחַ הַדַּעַת שֶׁבְּמוֹחֵין, כֶּסֶם
 27 יְחִיד, קִיבַל אֶת הַכֹּל בְּחֵיָיו אָבִיו (מִיָּד כְּשֶׁנּוֹלַד -
 28 בְּשֵׁנַת תְּרִים, אוּ כְּשֶׁאָבִיו קִיבַל אֶת הַנְּשִׂאוֹת - בְּשֵׁנַת תְּרִים ג',
 29 אֶת יְהוֹשֻׁעַ, עָלָיו נֶאֱמַר³⁵ וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹנָן עָרַב לֹא יָמִישׁ מִתּוֹף הָאוֹהֶל (עַד-כָּאֵן מְאָמַר הַמוֹסְגָּר).

36 שבאדם התעוררות המידות היא דווקא על ידי התחברות והתקשרות עם הדבר
 37 שכלפיו מתעורר הרגשן, וצניחה הצמח צדק לגבי סדר ההנהגה לאחר
 38 הסתלקותו שפולם יהיו שנה בשנה³², ועד שדוקא מי
 39 שפסופו של דבר נתמנה לנשיא בפועל, בנו הצעיר הרבי מהר"ש
 40 הגה בחייו של ה'צמח צדק'
 41 לא חשבו אודותיו כמי שעתיד
 42 למלא את מקומו של אביו, ורק
 43 לאחרי־זה נתגלה כו'³³
 44 שבעצם כך רצה אדמו"ר ה'צמח צדק'.
 45 וכן בנוגע לאדמו"ר מהר"ש,
 46 לגבי מינוי ממלא מקומו לאחר
 47 הסתלקותו שהיה בנו הפכור,
 48 רבי זלמן־אהרן ועד שבמשך
 49 כמה שנים לא רצה אדמו"ר
 50 (מהור"ש"ב) נשמתו־עַדן
 51 לקבל את הנשיאות³⁴.
 52 ונמצא, שבמשך כל שבעת
 53 הדורות מהבעל־שם־טוב ועד הרבי
 54 הרש"ב נ"ע לא היה ענין מינוי
 55 הנשיאות באופן גלאטיק
 56 בצורה חלקה) שעוד בחייו
 57 מסר לאחד את הכל כו'.
 58 ובענין זה יש מעלה מיוחדת
 59 אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר,
 60 שלהיותו בן יחיד, קיבל את
 61 הכל בחיי אביו (מיד כשנולד
 62 - בשנת תר"ם, או כשאביו
 63 קיבל את הנשיאות - בשנת
 64 תרמ"ג), על־דרך ובדוגמת
 65 הסמיכה שסמך משה את
 66 יהושע, עליו נאמר³⁵ ויהושע
 67 בן נון ער לא ימיש מתוף
 68 האוהל היינו שכבר בימי משה היה
 69 יהושע מיוחד בקשר שלו עם משה
 70 (עד־כָּאֵן מְאָמַר הַמוֹסְגָּר).

27 ראה בית רבי ח"ב פ"ב (ג, ב ואילך). (28 ראה שם (ד, א הערה א). (29 ראה ספר השיחות תרצ"א ס"ע 243. וש"נ.
 30 ראה ספר השיחות תרצ"ט ע' 322. תש"ב ע' 19. תש"ה ע' 60. (31 ראה זח"ב קעז, ב. (32 ראה גם תו"מ - רשימת
 היומן ע' רפד. (33 ראה גם שמועות וסיפורים ח"א ע' 69 ואילך. (34 ראה שיחת שמע"צ ושמח"ת תרצ"ה (לקו"ד ח"א
 קעח, ב ואילך). (35 תשא לג, יא.

(27 ראה בית רבי ח"ב פ"ב (ג, ב ואילך). (28 ראה שם (ד, א הערה א). (29 ראה ספר השיחות תרצ"א ס"ע 243. וש"נ.
 (30 ראה ספר השיחות תרצ"ט ע' 322. תש"ב ע' 19. תש"ה ע' 60. (31 ראה זח"ב קעז, ב. (32 ראה גם תו"מ - רשימת
 היומן ע' רפד. (33 ראה גם שמועות וסיפורים ח"א ע' 69 ואילך. (34 ראה שיחת שמע"צ ושמח"ת תרצ"ה (לקו"ד ח"א
 קעח, ב ואילך). (35 תשא לג, יא.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ד) וממשיך במאמר, שענין התוכן הפנימי של הסמיכה, שהוא
 2 המושכת אור עליון על האדם שיוכל להתקרב לאלוקות, מתחיל
 3 בקריאת-שמע שעל המטה, דאז עושה האדם חשבון צדק
 4 בנפשו על מעמדו ומצבו הרוחני כו', ושם לב מה עליו לתקן ולשפר
 5 ונעשה אצלו הסכם החלטה
 6 והסכם גמור החלטה תקיפה
 7 לעזוב דרכו הלא טובה,
 8 ולמסור ולידתו עצמו להתמסר
 9 בכל מציאותו לאלקות כו',
 10 ולאחר-יזה השלב הבא, לאחר
 11 ה'חשבון נפש' וההחלטות הטובות
 12 בקריאת שמע שעל המטה באה
 13 עבודת התפלה בתפילת שחרית
 14 בהתבוננות בגודלת ה' ובביטול
 15 לאלוקות של הנבראים העליונים
 16 והתחתונים דפסוקי-דזמרה
 17 וברכות קריאת-שמע, עד
 18 שבא כחוצאה מההתבוננות השכלית,
 19 להתעוררות רגש הלב באהבת ה'
 20 לואהבת גו' בכל לבבך³⁶, ולא
 21 רק 'בכל לבך' אלא בשני יצריך³⁷,
 22 שגם היצר הרע והנפש הבהמית
 23 יתהפכו לקדושה, כמבואר לעיל, ועד
 24 לשלמות העבודה של
 25 ההתקרבות לאלוקות בעבודת התפילה
 26 שהיא בתפלת העמידה תפילת
 27 שמונה-עשרה שאו האדם מגיע
 28 לביטול מוחלט לאלוקות פעבדא
 29 קמי מריה³⁸, כמו עבד לפני אדונו
 30 שכל מציאותו וכל הרצונות שלו הם
 31 בשביל הארון ואז לאחר עבודת
 32 התפילה מלמטה למעלה באופן כזה
 33 הגה בלימוד התורה שאחר
 34 התפלה מאיר גילוי אור אלוקי
 35 בנפשו מלמעלה למטה.
 36 (ה) ויש לקשר ענין זה גם עם
 37 דברי בעל הגאולה בשיחת
 38 שבת פ'שת פינחס י"ד תמוז
 39 ה'ש"ת (פמוזכר לעיל³⁹ ברבי
 40 הרבי בהתועדות זו), שבסיומה⁴⁰
 41 מעורר אודות הצורך לעסוק
 42 בכל יום בלימוד דברי-

1 (ד) וממשיך במאמר, שענין הסמיכה, שהוא
 2 המושכת אור עליון שיוכל
 3 להתקרב, מתחיל בקריאת-שמע שעל המטה,
 4 דאז עושה האדם חשבון צדק בנפשו כו',
 5 ונעשה אצלו הסכם והסכם גמור לעזוב דרכו
 6 הלא טובה, ולמסור ולידתו עצמו לאלקות כו',
 7 ולאחר-יזה באה עבודת התפלה בהתבוננות
 8 דפסוקי-דזמרה וברכות קריאת-שמע, עד שבא
 9 לואהבת גו' בכל לבבך³⁶, בשני יצריך³⁷, ועד
 10 לשלמות העבודה בתפלת העמידה פעבדא קמי
 11 מריה³⁸, ואז הגה בלימוד התורה שאחר התפלה
 12 מאיר גילוי אור בנפשו מלמעלה למטה.
 13 (ה) ויש לקשר ענין זה גם עם דברי בעל
 14 הגאולה בשיחת שבת פ'שת פינחס
 15 י"ד תמוז ה'ש"ת (פמוזכר לעיל³⁹), שבסיומה⁴⁰
 16 מעורר אודות הצורך לעסוק בכל יום בלימוד
 17 דברי-אלקים-חיים' ויש לדיק בלשון הרב,
 18 שלפעמים הלשון הוא לימוד החסידות, וכאן
 19 הלשון הוא לימוד דא"ח (דברי אלקים חיים),
 20 כמבואר בפירוש מאמר רבותינו ז"ל⁴¹ אלו ואלו
 21 דברי אלקים חיים, שגם כפי שנמשך למטה הרי
 22 זה דברי אלקים חיים' בגילוי], באמרו, שישנם
 23 כאלו שמתנצלים ופוטרים את עצמם מלימוד
 24 דא"ח בכל יום, בתירוצים שונים, שאין להם
 25 זמן פיון שצריכים לעסוק בפ'שת, או שהם
 26 עסוקים ביותר בתלמוד תורה דרבים. אבל
 27 באמת הרי הם תירוצים של שאו. הן אמת שיש
 28 צורך בפ'שת, ובפ'שת הטענה אודות העסק
 29 בתלמוד תורה דרבים, אבל אף-על-פי-כן
 30 צריכים בכל יום ללמוד חסידות. אין הפונה לריבוי
 31 הוא שתהיה הקביעות בנפש. אפילו פאשר לומדים בכל יום זמן קצר (א)

(36 ואתחנן ו, ה. 37) משנה ברכות נד, א. ספרי ופרש"י עה"פ. 38) ראה שבת י, א. 39) בהתחלת ההתועדות. 40) ספר השיחות קיץ ה'ש"ת ע' 166. 41) עירובין יג, ב.

ביאור בדרך אפשר

1 וַיֵּלֶע פֶּרֶק זְמַן קֶצֶר יַחֲסִית), הָרִי זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת חֲקוּק בְּלָבוּ
 2 וְנִפְשׁוּ, שְׂאֵז בְּכָל מַעְמָד וּמַצָּב (וּוּאוּ מְעַן שְׁטִיט אֹן גִּיט
 3 הֵיכַן שֶׁרַק עֹמְדִים וְהֵיכַן שֶׁרַק הוֹלְכִים) בְּמִשְׁפָּה כָּל הַיּוֹם כּוֹלוּ, גַּם
 4 בִּשְׁעָה שֶׁעוֹסֵק בְּעִנְיָנִים אַחֵרִים לְחֻלוּטִין, זֹכֵר מָה שֶׁלְּמַד הַיּוֹם (עַר
 5 וְעֵט זִיף אַ כֶּאֱפ טָאָן: אַה!
 6 וּוּאָס הָאָב אִיף הֵיִינֵט
 7 גְּעֻלְעָרְנֵט 'יַתְפּוֹס אַת עֲצֻמו: אַה, מַה
 8 לְמַדְתִּי הַיּוֹם), וְיִפְעַל לְטוֹבָה
 9 בִּזְכוּת לִימוּד הַחֲסִידוֹת בְּאֹפֶן שֶׁל
 10 קְבִיעוּת נֶפֶשׁ וּבְאֹפֶן שֶׁהֲלִימוּד זְכוֹר כֹּל
 11 הַיּוֹם כּוֹלוּ עַל כָּל הָעֲנִינִים בְּכָל
 12 הַיּוֹם.
 13 (ו) וְהֵעֲנִין בְּזֶה, דְּהֵנָּה, לֹא
 14 בְּרִשְׁיַעִי עֶסְקִינָן⁴², אֵין אֲנוּ
 15 עוֹסְקִים בְּרִשְׁעִים (שֶׁלֹּא לומדים
 16 חֲסִידוֹת בְּכָל יוֹם לִלֵּא סִיבָה מוּצַדֻקָּת)
 17 אֲלֵא בְּאֶחָד כּוֹז שְׁיֵשׁ לוֹ טַעֲנָה
 18 מוּצַדֻקָּת לְכַאוּרָה שְׂאֵין לוֹ פְּנָאִי
 19 בְּגִלְל שְׂצָרִיף לְעֶסְקוּ
 20 בְּפִרְסָה, וְיִתִּירָה מְזֵה,
 21 שְׂטַעֲנָתוֹ הִיא שְׂאֵין לוֹ פְּנָאִי
 22 לְלַמּוּד דַּא"ח בְּגִלְל עֶסְקוּ
 23 בְּתַלְמוּד תּוֹרָה דְּרַבִּים,
 24 וְלְכַאוּרָה, בֵּינָן שְׂתַלְמוּד
 25 תּוֹרָה כְּנַגְד כּוֹלָם⁴³, שְׁקוּל כְּנַגְד
 26 כֹּל מַצְוֹת וּבִפְרִט תַּלְמוּד תּוֹרָה
 27 דְּרַבִּים, שְׂזוּהִי הַמַּעֲלָה הַיּוֹתֵר
 28 גְּדוּלָּה בְּתַלְמוּד תּוֹרָה
 29 (כְּדַאִיתָא בְּגַמְרָא בְּמַסְסַת
 30 מְגִילָה⁴⁴ זֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: "כּוֹהֲנִים
 31 עֲבוּדוּתָן וְלוֹיִים בְּרוּכֵינָן וְיִשְׂרָאֵל
 32 בְּמַעֲמָדָן - כּוֹלָן מְבַטְלִין עֲבוּדָתָן וּבְאֵין
 33 לְשִׁמּוּעַ מְקָרָא מְגִילָה. מִכָּאֵן סִמְכוּ שֶׁל
 34 בֵּית רַבִּי שֶׁמְבַטְלִין תַּלְמוּד תּוֹרָה וּבְאֵין
 35 לְשִׁמּוּעַ מְקָרָא מְגִילָה, קַל וְחוֹמֵר
 36 מִעֲבוּדָה: וְזֶה עֲבוּדָה שֶׁהִיא חֲמוּרָה
 37 מְבַטְלִינָן, תַּלְמוּד תּוֹרָה לֹא כֹל שֶׁכֵּן.
 38 וְעֲבוּדָה חֲמוּרָה מְתַלְמוּד תּוֹרָה?
 39 וְהַכְּתִיב וַיְהִי בְּהִיּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירְחוֹ
 40 וַיֵּשֶׁב עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אִישׁ [מְלֹאךְ] עֹמֵד לְנַגְדוֹ... אִמֵּר לוֹ: אִמֵּשׁ בְּטַלְתָּם תְּמִיד
 41 שֶׁל בֵּין הָעֲרַבִּים, וְעַכְשָׁיו בְּטַלְתָּם תַּלְמוּד תּוֹרָה. אִמֵּר לוֹ: עַל אִיזוֹ מִהֵן בָּאת?
 42 אִמֵּר לוֹ: 'עַתָּה בָּאתִי. מִיָּד וְיִלֵּן יְהוֹשֻׁעַ בְּלִילָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעַמֵּק. אִמֵּר רַבִּי

ביאור בדרך אפשר

43 יוֹחֲנָן: מְלַמֵּד שֶׁלֵּן עוֹמְקָה שֶׁל הַלְכָה. וְאִמֵּר רַב שְׁמוּאֵל בְּר אֹנִיא: גְּדוּל
 44 תַּלְמוּד תּוֹרָה יוֹתֵר מִהַקְרַבַּת תְּמִידִין, שְׁנֹאמֵר 'עַתָּה בָּאתִי. הַרִי שְׁפַעַם נֹאמֵר
 45 שְׁעוּבוֹת הַקְרַבְנוֹת חֲשׁוּבָה מְלִימוּד תּוֹרָה, וְפַעַם נֹאמֵר לְהִיפֹךְ. וּמְתַרְצַת
 46 הַגְּמָרָא: לֹא קִשְׂיָא: הֵא דְרַבִּים (תַּלְמוּד תּוֹרָה דְּרַבִּים חֲשׁוּב יוֹתֵר) וְהֵא דִּיחִיד.
 47 וּמִכָּאֵן שֶׁלְתַלְמוּד תּוֹרָה בְּרַבִּים אֲכַן יֵשׁ
 48 חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחֲדָת), אִם-כֵּן מַהוּ מַה
 49 כּוֹוֹנַת הַדְּבָרִים בְּשִׂיחָה אֲהַמּוּרָה
 50 אֹמְרוּ שְׂזֵהוּ תִירוּץ שֶׁל שְׂוֹא
 51 כּוּ' וְהִרִי לְכַאוּרָה יֵשׁ אֲמַת בְּטַעֲנָה
 52 שֶׁלִימוּד הַחֲסִידוֹת שֶׁל הָאָדָם עֲצֻמו
 53 נִדְחָה מִפְּנֵי טְרוּדוֹת הַפְּרַסָּה, וּבְמִיּוֹחֵד
 54 מִפְּנֵי תַלְמוּד תּוֹרָה בְּרַבִּים?
 55 וְיִוָּבֵן הַטַּעַם מְדוּעַ הַעִיסוּק בְּטְרוּדוֹת
 56 הַפְּרַסָּה, וְאִפְּלוּ בְּתַלְמוּד תּוֹרָה דְּרַבִּים,
 57 לֹא נִחְשָׁב כְּנִימוּק אֲמִיתִי הַיְהוּמָנוּת
 58 מְלִימוּד חֲסִידוֹת מִיָּד יוֹם בְּיוֹמוֹ
 59 בְּהַקְדָּם הַבְּאוּרָה בְּמַמְאָר
 60 רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל⁴⁵ (וְכֵן הוּא פֶּסֶק
 61 בְּהַלְכָּה לְמַעֲשֵׂה בּוֹעַל בְּ'שׁוּלְחָן
 62 עָרוּף'⁴⁶ וְגַם בְּ'קִיצוּר שׁוּלְחָן
 63 עָרוּף'⁴⁷) שְׂפִסְדֵּר הָעֲבוּדָה
 64 הַרוּחָנִית שֶׁל יְהוּדִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא
 65 שְׂצָרִיף לִילָף לְלַכַּת מְבִית
 66 הַכְּנָסַת לְבַיִת הַמְּדֻרָשׁ, וְלִקְבֹּעַ
 67 לִימוּד תּוֹרָה לְאַחַר הַתְּפִילָה וְהֵינָנו,
 68 שְׂגַם תַּלְמִיד חֲכָם שְׂכַל עֲנִינָנו
 69 וְעִיקָר עִיסוּקוֹ כֹּל הַיּוֹם הוּא לִימוּד
 70 הַתּוֹרָה בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ, וְעַד
 71 לְתַלְמוּד תּוֹרָה בְּרַבִּים, הַנַּעֲלָה
 72 מֵאֵד, יוֹתֵר מְלִימוּד תּוֹרָה בִּיחִיד, אֵין
 73 לוֹ לִילָף מִיָּד לְבַיִת הַמְּדֻרָשׁ,
 74 לֹא יִתְחִיל אֶת סִדְר יוֹמוֹ בְּלִימוּד תּוֹרָה
 75 בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ אֲלֵא צָרִיף לִילָף
 76 תַּחֲלִילָה לְבַיִת הַכְּנָסַת, לְהַתְּפַלֵּל,
 77 כִּי כְּדִי שְׂלִימוּד הַתּוֹרָה
 78 (בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ) יְהִיָּה כְּדַבְּעִי
 79 כְּפִי שְׂצִרִין לְהִיּוֹת צָרִיכָה לְהִיּוֹת
 80 לְפָנֵי לִימוּד הַתּוֹרָה (בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ)
 81 הַקְּדָמַת הַתְּפִילָה⁴⁸ (בְּבֵית
 82 הַכְּנָסַת), שְׂבָה הָאָרֶם הַמְּתַפַּלל
 83 חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת, כִּדִּי שׁוֹכֵל לְלַמּוּד וְלַבִּין אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְעוֹד
 84 לְפָנֵי-זֶה, לְפָנֵי הַבְּקָשָׁה בְּבִרְכַת חוֹנֵן הַדַּעַת בְּתַפִּילַת שְׁמוֹנֵה-עֶשְׂרֵה

(42 ראה יומא ו, א. ועוד. 43) משנה ריש פאה. (44) ג, ב. (45) ברכות סד, א. (46) או"ח רסקנ"ה. (47) רסכ"ז. (48) ראה לקו"ת ברכה צו, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁבַח־תְּחִלַּת הַתְּפִלָּה יִשְׁנוּ הַעֲנָנִים דְּבִרְכַת הַתּוֹרָה שֶׁגַם הוּא הַכְּנָה
 2 וְהַקְדָּמָה לְלִמּוּד הַתּוֹרָה, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמִבְּאֵר.
 3 וְהַעֲנָנִים בְּזָה, דְּהִנֵּה כְּתִיב⁴⁹ בְּנִבְאוֹת יִרְמְיָהוּ מִי הָאִישׁ הַחֲכָם
 4 וַיִּבֶן אֶת זֹאת וְאָשֶׁר דִּבֶּר פִּי ה' אֵלָיו וַיִּגִּידָהּ עַל מַה אֶבְדֶּה
 5 הָאָרֶץ וְגו', בְּשֵׁל מַה הִיָּה הַחֲרוּבִן
 6 (שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַרְאִשׁוֹן) וַיֹּאמֶר
 7 ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי,
 8 וְאִיתָא מוֹבָא בְּגִמְרָא⁵⁰ דְּבֶר זֶה
 9 סִיבַת הַחֲרוּבִן נִשְׁאַל לְחַכְמַיִם
 10 וְלִנְבִיאִים, וְלֹא פִרְשׁוּהוּ, עַד
 11 שִׁפְרְשׁוּ הַקְּב"ה בְּעֲצָמוֹ,
 12 דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם
 13 אֶת תּוֹרָתִי וְגו', אָמַר רַב
 14 יְהוּדָה אָמַר רַב שְׁעוּבַת הַתּוֹרָה
 15 עֲלֶיהָ מְדוּבָר כִּאֵן הִיא שְׂאִין
 16 מְבָרְכִין בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה,
 17 וְהִנְיָ⁵¹ שְׂוֹדָאֵי עוֹסְקִין הִיוּ
 18 בַּתּוֹרָה תְּמִיד, וְגַם בִּימֵי בֵּית
 19 רֵאשׁוֹן בַּעַת הַחֲרוּבִן הִיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 20 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְלִפְיָכָף הִיוּ
 21 חֲכָמַיִם וְנְבִיאִים תְּמַהִים עַל
 22 מַה אֶבְדֶּה הָאָרֶץ וְלִמָּחָּ בֵּית
 23 הַחֲרוּבִן, עַד שִׁפְרְשׁוּ הַקְּב"ה
 24 בְּעֲצָמוֹ, שְׂלֵא הִיוּ מְבָרְכִין
 25 בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה, כְּלוּמַר, שְׂלֵא
 26 הִיָּתָה הַתּוֹרָה חֲשׂוּבָה
 27 בְּעֵינֵיהֶם כְּלִפְיָכָף שְׂיֵהָא רֵאזִי
 28 לְבָרָךְ עֲלֶיהָ, שְׂלֵא הִיוּ
 29 עוֹסְקִים בָּהּ לְשִׁמָּה כו', כְּפִי
 30 שֶׁמִּשְׁיָךְ וּמִבְּאֵר.
 31 וּכְלָלוֹת הַעֲנָנִים בְּזָה, שֶׁהַתּוֹכֵן
 32 דְּבִרְכַת הַתּוֹרָה הֵנְאֻמַּרְתָּ לְפָנֵי
 33 לִימּוּד הַתּוֹרָה, כַּהֲכַנָּה וְהַקְדָּמָה לְלִימּוּד,
 34 וְבֵה מְדַגִּישִׁים שֶׁהַתּוֹרָה הִיא תּוֹרַת ה'
 35 הוּא שְׂצָרִיף לִידַע וְלַהֲרַגִּישׁ
 36 לְדַעַת וְלִבּוֹא לְיַדִּי הַכְּרָה וְתַחֲשׂוּשָׁה
 37 פְּנִימִית עֲמוּקָה שֶׁהַתּוֹרָה אֵינָה
 38 שְׂכָל אָנוּשִׁי, אֶלָּא שְׂכָל אֱלוֹקֵי
 39 עֲלִיּוֹן תּוֹרָתוֹ שֶׁל הַקְּב"ה, נוֹתֵן
 40 הַתּוֹרָה, שְׁנַתֵּן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ,
 41 וְכַאֲשֶׁר הִלְמִידוֹ הוּא לֹא
 42 הַקְדָּמַת בְּרַכַּת הַתּוֹרָה, וְחִסְרָה
 43 הַהֲכַנָּה וְהַקְדָּמָה הוּוּ הִנְיָ שֶׁהָאֵדָם

אֵכָן לִימּוּד תּוֹרָה אֲבָל שְׂלֵא נִיבְרַ וְנִרְגַשׁ אֶצְלוֹ שְׂלִמּוּד תּוֹרָתוֹ שֶׁל
 הַקְּב"ה, אֲזִי נַעֲשֶׂה עֲנָנִים הַחֲרוּבִין וְהַגְּלוֹת שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהַשְׂכִּינָה עִמָּהֶם וְאִף הַשְׂכִּינָה הִיא בְּגִלוֹת כְּתוּבָא מִכָּן.
 גַּם הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל מַה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁵² זָכָה
 (לְלִמּוּד תּוֹרָה לְשִׁמָּה וְלִקְיָמָה
 וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוּוֹת) נַעֲשִׂית לּוֹ
 סַם חַיִּים, לֹא זָכָה (לְלִמּוּד כְּרֹאזִי
 וְלִקְיָים אֶת הַמִּצְוּוֹת) נַעֲשִׂית לּוֹ סַם
 מִיתָה (וּכְלָשׁוֹן הַגְּמָרָא: "אָמַר רַבִּי
 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מֵאִי דְכָתִיב וְזֹאת הַתּוֹרָה
 אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה, זָכָה נַעֲשִׂית לּוֹ סַם חַיִּים
 לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לּוֹ סַם מִיתָה. וְהִינְיוּ
 דָאֻמַּר רַבָּא דְאֻמַּן לֵה סַמָּא דְחַיִּיא, דְּלֵא
 אֻמַּן לֵה סַמָּא דְמוֹתָא. אָמַר רַבִּי
 שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמִי: רַבִּי יוֹנָתָן רַמִּי, כְּתִיב
 פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב וְכָתִיב
 אִמְרַת ה' צוֹרֻפָּה. זָכָה מִשְׁמַחְתּוֹ, לֹא
 זָכָה צוֹרֻפְתּוֹ. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר מְגוּפִיָּה
 דְּקִרָא נִפְקָא זָכָה צוֹרֻפְתּוֹ לְחַיִּים לֹא זָכָה
 צוֹרֻפְתּוֹ לְמִיתָה"). וְהִנְיָ, שְׂאָף
 שֶׁהַתּוֹרָה הִיא חֲכָמַתְכֶם
 וּבִינְתַכֶם לְעֵינֵי הַעֲמִים⁵³, כִּן
 שְׂבַכְל אֻפְּן שֶׁל לִימּוּד יֵשׁ תּוֹרָה אֶת
 הַמַּעֲלוֹת וְהַסְּגוּלוֹת הַמִּיחַדָּוֹת שֶׁלָּהּ,
 כְּכֹל זֹאת הִנֵּה כַּאֲשֶׁר הִלְמִידוֹ
 אֵינּוּ כְּדָבְעֵי וְחִסְרָה הַכְּרָה בְּכִן
 שֶׁהַתּוֹרָה אֵינָה שְׂכָל אָנוּשִׁי אֲלֵא תּוֹרַת
 ה', לֹא זָכָה, הָרִי לֹא זֹו בְּלִבְד
 שְׂלֵא נַעֲשִׂית לּוֹ סַם חַיִּים,
 אֶלָּא עוֹד זֹאת, שְׂוִירְד מְדַחֵי
 אֶל דְּחֵי כו', וְלִמְרוֹת שְׂלִמּוּד תּוֹרָה,
 מִצְבוֹ הַרוּחָנִי הוֹלֵךְ וּמִיִּדְרֵד וְעַד
 שְׂנַעֲשִׂית לּוֹ סַם מִיתָה
 רַחֲמָנָא-לִי צְלוֹן.
 וְהִנֵּה כְּשֶׁם שְׂצָרִיכָה לְהִיֹּת הַקְדָּמַת
 הַתְּפִלָּה בְּתוֹר הַכְּנָה
 לְלִימּוּד הַתּוֹרָה, כְּמוֹ כֵּן
 בְּלִימּוּד הַתּוֹרָה גּוֹפָא עֲצָמוֹ
 צְרִיכָה לְהִיֹּת הַקְדָּמַת
 הַתְּפִלָּה שְׂבַתּוֹרָה, חֲלַק הַתּוֹרָה
 שְׂדוּמָה לְתַפִּילָה שְׂזָהוּ עֲנָנִים
 שְׂזָהוּ עֲנָנִים לִימּוּד דָּא"ח⁵⁴.

(49 ירמ' ט, יא"ב. 50 נדרים פא, א. 51 פי' הר"ן שם. 52 יומא עב, ב (ובפרש"י). 53 ואתחנן ד, ו. 54 ראה קונטרס עץ החיים פכ"ה.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 לימוד דא"ח⁵⁴ דברי אלוקים חיים, תורת החסידות, כי לימוד החסידות
- 2 בה מדובר במפורש ומבואר בהרחבה בעניני אלוקות מבטיח שלימוד התורה
- 3 יהיה כראוי, מתוך הכרה בכך שזו תורת ה'. דהנה⁵⁵, ללא לימוד
- 4 דא"ח, יכול להיות לימוד התורה רק מצד טיב ההבנה
- 5 וההשגה שבה, בגלל השכל הטוב
- 6 והמופלא של חכמת התורה, והיגו
- 7 לפי שהתורה שבמקורה היא
- 8 חכמתו העליונה של הקדוש ברוך הוא
- 9 בעצמו, אבל בירידתה למטה
- 10 נתלבשה בשכל אנושי, שלכן
- 11 מי שיש לו כישרונות ויכולות
- 12 הבנה והשגה טובה, יכול
- 13 להבין היטב בשכלו, ועד שגם אינו-יהודי,
- 14 שגם אינו-יהודי, להבדיל,
- 15 יכול להבין את השכל
- 16 הרעיונות השכליים שבתורה,
- 17 וכמו למשל הדין שכוּפּר הפל
- 18 מי שנתבע ממון ומכחיש את התביעה
- 19 לחלוטין פטור משבועה שהוא
- 20 אכן לא חייב לתובע דבר (בניגוד למי
- 21 שמודה במקצת התביעה שחייב
- 22 שבועה ורק אז הוא פטור מהחלק שבו
- 23 הוא כופר). לפי שאין אדם מעיז
- 24 פניו בפני בעל חוב⁵⁶ ואם אכן
- 25 היה חייב לו לא היה מעז לכפור בחוב,
- 26 וכיוצא בזה, דברים שמוכנים גם
- 27 בהגיון אנושי שגם אינו-יהודי
- 28 שאין לו הכרה בקדושת התורה כתורת
- 29 ה' יכול להשיג זה בשכלו,
- 30 ועל-אחת-כמה וכמה שאיש
- 31 ישראל שקשור בקדוש-ברוך-הוא
- 32 ובתורה בנשמתו, קל-יחומר שהוא
- 33 יכול להגיע לזה להבנת חלקים
- 34 אלה בתורה בעצמו על-ידי
- 35 שכלו והשגתו, ולכן כיוון
- 36 שעניני התורה מתקבלים גם בשכל
- 37 ובהגיון האנושי יכול עלול האדם
- 38 הלומד תורה לחשוב בטעות שכל
- 39 ענין התורה הוא שכל אנושי,
- 40 והראיה, שיש ענינים בתורה
- 41 שגם אינו-יהודי יכול להגיע
- 42 אליהם בשכלו והשגתו.
- 43 והעצה לזה להבטיח שלא תהיה
- 44 טעות כזו כאילו התורה היא שכל
- 45 אנושי חסוּשלוּם היא לימוד

- 46 דא"ח, פי בכל ענין שלומדים ברא"ח רואים בגלוי שזהו
- 47 ענין אלקי כו'.
- 48 ועל-פיה יוכן מה שכתוב בשיחה שההתנצלות על העדר
- 49 לימוד דא"ח בכל יום בגלל שעסוק בתלמוד תורה דרבים
- 50 הוא תירוץ של שוא ולא נמוק
- 51 אמיתי, פי כדי לפעול שלימוד
- 52 התורה בכלל (ונוסף על זה גם
- 53 לימוד התורה דרבים) יהיה
- 54 כדבעי, כפי שצריך להיות באופן
- 55 שיהיה ניכר ונרגש גם בלימוד
- 56 הלכות בתורה כפי שנתלכשה בדברים
- 57 גשמיים שזוהי תורתו של
- 58 הקב"ה, לא יועיל להוסיף
- 59 עוד יותר בלימוד התורה
- 60 בכלל, הן ביחיד והן ברבים (אף
- 61 שעל-ידי-זה יקיים מצות
- 62 תלמוד-תורה), וגם הלומד תורה
- 63 הרבה עלול לטעות ולחשוב שהתורה
- 64 היא שכל אנושי חסוּשלוּם אלא
- 65 בהכרח לתלמוד את החלק
- 66 שבתורה שהוא בדוגמת ענין
- 67 התפלה וברכת התורה, בהם
- 68 מודגשת ההכרה בגדולת ה' והביטול
- 69 לאלוקות של האדם עצמו ושל כל
- 70 הברואים שזהו לימוד דא"ח
- 71 דוקא שבו שייכות התורה לאלוקות
- 72 גלויה וניכרת.
- 73 וכמו בלימוד גליא דתורה
- 74 גופא, החלק הגלוי של התורה
- 75 עצמו, שכדי שיוכל לפסוק דין
- 76 ולהורות הלכה למעשה בעניני
- 77 איסור והיתר, המבוארים בחלקים
- 78 שונים בשלחן ערוך ובעיקר בחלק
- 79 'יורה דעה' לא יועיל לתלמוד
- 80 שולחן-ערוך חושן-משפט,
- 81 העוסק בעיקר בדני ממונות, דאף
- 82 ש'חושן-משפט' הוא גם
- 83 תורה, בדיוק כמו שאר חלקי
- 84 השולחן ערוך מפל-מקום גם
- 85 אם ילמד 'חושן-משפט'
- 86 מתחילתו ועד סופו, לא יוכל
- 87 לפסוק דין בהלכות איסור
- 88 והיתר, ובשביל זה צריך
- 89 לתלמוד 'שולחן ערוך יורה
- 90 דעה' דוקא. וכמו כן כדי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שִׁיְהִיָּה אֲצִלוּ הָעֲנָן דְּאוֹרַח חַיִּים פֶּן תִּפְלֹס גו'57 נעו מעגלותיה
 2 לא תדע, היינו ללמוד את התורה ולנהל את אורח החיים על פי מצוות דרכי
 3 התורה, צָרִיף לְלִמּוֹד 'שׁוֹלְחַן עָרוֹף אוֹרַח חַיִּים' דְּוָקָא שְׁבו
 4 נתבארו הלכות המצוות היומיות, השבת והמועדים ועוד. וְכֵן הוּא גַם בְּנוֹגַע
 5 לְהַצְרִיף בְּלִימּוֹד דְּא"ח בְּכָל
 6 יוֹם, שְׁפּוֹעֵל גַּם עַל לִימּוֹד
 7 הַנִּגְלָה שִׁיְהִיָּה כְּדָבְעִי, וּפּוֹעֵל
 8 לְטוֹבָה עַל פְּלִלוֹת הַהֲנַהֲגָה
 9 בְּכָל הַיּוֹם וְלִכְּנֵס לִימּוֹד הַחֲסִידוֹת הוּא
 10 הַכּוּחִי לְצוּרֵךְ הַלִּימּוֹד בְּתוֹרָה בְּכָל, כִּלְלֵה
 11 וּבּוֹדֵאֵי שֶׁהַעִיסוֹק בְּתוֹרָה לֹא יִכּוֹל לִשְׁמַשׁ
 12 נִימוֹק מוֹצֵדֵק לֹא-לִימּוֹד חֲסִידוֹת.
 13 ז) וּמְסִיִּם בְּמֵאָמֵר (לְאַחֲרֵי
 14 שְׁמֵבָאֵר פְּלִלוֹת עֲנָן הַקְּדָמָת
 15 הָעֲבוּדָה דְּתַפְלָה, הַחֵל מֵעֲנָן
 16 הַסְּמִיכָה, שֶׁהוּא הַמְּשַׁכֵּת אוֹר עֲלִיּוֹן
 17 עֲלִיּוֹן שִׁיְכַבֵּל לְהַתְקַרֵּב כִּפִּי
 18 שְׁחֹסֵב (לְעֵיל), וְזֶהוּ שְׁלֹשׁ
 19 תְּכִיפּוֹת הֵן, דְּכָלְלוֹת פּוֹלָם
 20 הַנְּקוּדָה הַכִּלְלִית הַמְשׁוּפָּת לְכָל שְׁלוֹשׁת
 21 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּם הַמְּסִיִּים שְׁעִרִיכִים לְהִיּוֹת
 22 סְמוּכִים וְתַכּוּפִים זֶה לְזֶה - סְמִיכָה
 23 וְשַׁחֲטָה, נְטִילַת יָדַיִם וּבְרַכָּה, גְּאוּלָּה
 24 וְתַפְלָה, הִיא הָעֲבוּדָה בְּגו'
 25 הַקְּוִיָּן, דְּתַפְלָה תוֹרָה וְעֲבוּדָה
 26 וְקִיּוּם הַמְּצוֹת שֶׁהוּא עֲנָן
 27 עֲבוּדַת הַבְּרוּרִים הַפְּרִדַת הַטּוֹב מִן
 28 הָרַע שְׁבִדְבָרִים הַגְּשִׁמִּים בְּהֵם מְקִימִים
 29 אֵת הַמְּצוֹת וְהַעֲלָתָם לְקֹדֶשׁ, כִּפִּי
 30 שְׁמַמְשִׁיךְ וּמְפָרֵט.
 31 תִּיְכַף לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה,
 32 הָעֲבוּדָה דְּקִרְבָּנוֹת שֶׁהוּא
 33 עֲנָן הַתַּפְלָה, שְׁנַתְקַנָּה בְּמִקּוֹם
 34 הַקְּרִבּוֹת דְּשַׁחֲטָה הוּא מְלִשׁוֹן
 35 הַמְּשַׁכָּה וְרִצּוֹן, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ
 36 ז"ל "אֵין וְשַׁחַט אֵלָּא וּמִשְׁךְ" וְהִינּוּ
 37 שֶׁהָעֲבוּדָה הִיא אֲשֶׁר
 38 הַהֲחִלְטָה הַטּוֹבָה
 39 שְׁבַתְפָּלָה יָבֵא לְיַדֵּי פּוֹעֵל
 40 טוֹב, תְּרַצּוֹת הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה, וְאֵז
 41 אֵין פְּסוּל נוֹגַע בְּאוֹתוֹ קִרְבָּן.
 42 תִּיְכַף לְנְטִילַת יָדַיִם בְּרַכָּה,
 43 דְּכָל עֲשִׂוְתָיו שֶׁל הָאָדָם, אִפְלוּ
 33 שְׁהָרִי טוֹב⁶¹ עֲנָן הוּא יְבוֹרֵף⁶².

(57 משלי ה, ו. 58) ראה ע"ז ה, ב. 59) ראה גם בשיחה הנ"ל (ס"ג), שהענין ד"קאי איניש אדעתי" דרבי"י הוא גם בנוגע לענינים שעדיין לא עברו ארבעים שנה מזמן אמירתם כו'. 60) משלי ג, יז. 61) שם כב, ט. וראה זח"ג (אד"ר) קל, א. 62) חסר הסיום (המו"ל).